N.F.S. Grundtvig *Maskeradeballet i Dannemark 1808. Et SynMaskeradeballetMaskeradeballet i Dannemark 1808. Et Syn*

Offentliggjort første gang i *Grundtvigs Værker* version 1.0, maj 2012

Denne pdf er en læseversion af værket uden kommentarer. Værket findes digitalt med punktkommentarer, indledning, tekstredegørelse og faksimiler på www.grundtvigsværker.dk

Tekstkilder

A *Førstetrykket,* 1808 (SJ: 76)

B *Anden udgave,* 1815 (SJ: 251)

Andre udgaver

PS *Poetiske Skrifter* 1

US *Udvalgte Skrifter* 1

VU *Værker i Udvalg* 1

Teksten er etableret af Holger Berg
Punktkommentarer, indledning og tekstredegørelse er skrevet af Holger Berg, redigeret af Johnny Kondrup og Vibeke A. Pedersen

Tilsyn ved punktkommentarer og indledning dr.phil. Flemming Lundgreen-Nielsen

PDF ved Kim Steen Ravn

Copyright: *Grundtvigs Værker* 2023

Maskeradeballet i Dannemark

1808.

Et Syn

af

Nik. Fred. Sev. Grundtvig,
Kandidat i Teologien.

Kjøbenhavn,
1808.
Sælges hos Hofboghandler J. H. Schubothe.
Trykt hos Andreas Seidelin.

|[A:2]

|[A:3] |US:226 Hver ægte Nordbo,
Hver Dannekvinde,
broderlig helliget.

|[A:4] |PS:7 Tid er at tale.
– – –
– – –
Jeg saa og tænkte,
Jeg saa og tied'.

Jeg lytted' til Raad,
Til Taleruner,
Da jeg hørte Domme
– – –
I den høje Sal.

Døer Fæ,
Dø Frænder,
Selv hver paa det sidste;
Et dog ved jeg,
Som ret aldrig døer:
Dom om hver en Død.

Havamal .

|[A:5] |US:227

Skarer af alle Stænder samledes i Danmarks Sørgetid, i dets Lykkes haarde Vinter, i Vinteren Attenhundrede og otte. De samledes, for i overgiven Spøg at præge deres Glæde.

Enkelte traadte frem, med Billedet af den lidende, den blødende Dana i Haand, og stillede |PS:8det for de Jublendes Øje. Enkelte Stemmer løde: skammer Eder dog, Sønner af Nord! skammer Eder dog ved at dandse og gøgle paa Bredden af

Dannemarks Grav! Dog – blind og døv var Skaren for Synet og Stemmen. Strengelegen, |A:6tonede højt, og med den blandede sig i rædsom lystige Akkorder:

Fryd dig ved Livet!

Gulvet dundrede under de Dandsende, medens andre Formummede drejede sig under Rægrimen i lystige Kredse, og skreve i hinandens Hænder, som kunde der tvivles om deres Navne, de rette.

|VU:141Men, se! Lysenes Lue flød over i blaalige Flammer, raslende aabnedes Dørren, og ind traadte en bleg skælvende Olding. Et Spyd var hans Stav, haardt havde han lænet sig til det paa sin tunge Gang, og farvet var det af hans Blod. Faa, men Trofaste fulgte ham, med løftet Sværd i den stærke Haand, og en Taare hang i det ildfulde Øje.

Fremmerst var Dannemarks Kongesøn blandt dem. Tæt vandrede han ved Oldingens Side, og bød ham hvile sig paa den kraftige Arm.

|A:7Forvirret samledes Skaren trindt Gubben, paa hvis Bryst stod Dannemarks Navn med halv udslettet Skrift. Tale vilde han, men kun en utydelig, |PS:9jamrende Lyd kom over de sittrende Læber. Den ædle ved hans Side, stod rede til at styrke ham med sit Blod; men da rystede den Gamle de hvide Lokker med truende Alvor.

Fluks traadte Tvende frem af Følget, skjulte Spydsodden i |US:228det blottede Bryst, og lædskede Oldingen med deres varme Hjerteblod. Skrækket veg Skaren tilbage, men den Gamle rejste sig kæmpehøj og talte:

Saa stod jeg gennem Seklers Aar,
I Manddoms fulde Styrke.
Kraft var min Søn, Blufærdighed
Min fagre, rene Datter.
Naar Bølgen slog i Syd og Vest
Mod fjerne Landes Kyster,
Mit Navn den bar, og Fejghed skjalv
I stolte Marmorsale.
|A:8Hovmodig paa sin brede Bænk
Som Havets Dronning troner
Nu Bretland ; men i Jernet spændt
Hun ved min Fod har hvilet.

Jeg slumred': Valmusaften gød
En Trolddom paa mit Øje
Mit Navn forglemtes, paa min Ryg

Opkravled kaade Dverge.|VU:142
Jeg vaagned', saa, og skjalv, men frem
Jeg raabte mine Sønner:
Med Staal i Bryst og Staal i Haand,
De tæmmed kaade Dverge.

|PS:10Jeg ældedes – En Søn af Skjold ,
(End staaer han ved min Side.)
Genfødte mig, og Ungdoms Blod
Alt varmede mit Hjerte.
Da kom fra Vesterled en Vind,
|A:9Saa lun som Vestenvinde.
Ak! Storm den blev, bortrev min Krands
Som dulgte hvide Lokker.
Naar Bølgen, som mit stolte Navn
Henbar til fjerne Lande;
I Syd og Vest nu slaar mod Kyst,
Den bærer – mine Sukke.

|US:229Jeg raaber mine Sønner frem.
Ak! Faa er de som høre,
I Blødheds Favn og Lystens Skød,
De slumrende sig velte.
Se! tomme Herrens Templer staa,
Og Støvet ej vil knæle
I Støvet ned for Støvets Gud,
At angre sine Synder.
Ak! Mine Børn det er, som saa
foragte Himlens Konge,
|A:10Som se mig syg, og springe dog
Med Lyst i Gøglerhammen.

O! Rejs dig dog, nedsjunkne, faldne Slægt!
Mod Himlen op fra Blødheds fule Leje!
|PS:11Husk Du udsprang af Nordens Kæmpeæt,
Til Daad, og ej til Sydens kælne Vellyst!
O kaster dog den fæle Gøglerham!
O dæmper dog de vilde Glædestoner!
Ombytter Prunk med festlig Sørgedragt
Og ganger hen i Herrens Hus at bede!
|VU:143Med hellig Sang, det fromme Hjertes Bøn
Sig hæver da paa Andagts Luevinge,
Og Ungdoms Kraft nedstiger i min Barm,
Fra Ham, som holdt mig rejst i lange Tider.

Da, hvæs o Mand! paa hellig Alterfod

Dit tunge Sværd, til Bretlands Skjold at kløve,
Og sværg da Had til Sydens lumske Gift,
|A:11Til Vellyst, Pragt, og Guldets dorske Glimmer!
Men Kvinde! Du som Herren af sin Sol
En Straale gav for Mandens Bryst at varme,
Kys Altrets Fod, og sværg ved Straalen selv
At ej med den Du mer min Søn vil daare;
At du med Smil vil nære Himlens Ild
Og svale med din Taare Jordens Flamme;
At med din Haand Du huld vil klæde mig,
Og vandre frem som ærbar Dannekvinde!
Naar Bølgen da mod Syd og Vest henruller,
Og naar den slaar mod fjerne Landes Kyst;
|US:230Da atter skal den, som i Oldtids Dage,
Henbære did mit næsten glemte Navn.

O Søn! O Datter! hør en Faders ømme Stemme!
O! Hører dog, imens det end er Tid,
Før, dræbt af Sorg og Mødighed jeg segner
I skumle Grav til evig Glemsel ned!

|A:12 |PS:12Oldingen tav. Et Øjeblik stod Skaren som grublende; men nu lød det i Salens øvre Ende:

Glaubt nicht auf solche dumme Dinge!

og i den nedre:

Tro ej Selotens mørke Lære:
At Himlen er den Glade vred!

Fordobblet vendte den vilde Fryd tilbage.

|VU:144End ravede Gubben en Stund, støttet af sin ædle Ledsager, og hans mandige Følge; men – Dødninguret slog sit tolvte Slag, og livløs nedsank den Gamle med sine tro Sønner blødende trindt sig. Stort var Faldet. Salen rystede som Blad i Storm, og Skræk udpustede Livsaanden af de Dandsende. Gispende fore de til Hel.

Lysskinnet blaanede end mere; Jorden gungrede som under Kæmpefod, og ind traadte tvende Skarer af Nordens gamle Helte. Hedningene havde sorte men de Kristne hvide, med Kors udsmykkede Brynjer, og alle havde de gyldne Hjelme. |A:13 For Dem gik en Skjald, med Harpen i Haand. Tavs sørgende stirrede de Kristne paa den Døde; men Hedningene omginge trende Gange Liget og kvade:

Af dine Lænder
Vi alle sprang.
Vi, baarne Frænder,
Gik Kæmpegang.
Med Sværd vi hærged'
Med Skjold vi værged'
Vor Fader! Dig.

|PS:13 |US:231Vi hørte runge
I Valhals Borg,
Dit Fald, det tunge.
Da voksde Sorg,
Hvor Roser stode
Hvor Lilljer grode,
Paa Vigrids Mark.

|A:14Skjalden greb Strængene, og kvad saa gladelig om den Hedenfarnes Manddom, saa sørgeligen om hans Død. Som stivnede stode alle Heltene og lyttede til Kvædet; men da det var endt, fremtraadte Regnar Lodbrok og kvad:

I Bretland fangen
Jeg sad en Stund,
Mig favned' Slangen,
I Ormegrund.
Den fast mig knuged'
Mit Blod den suged'
Jeg klaged ej.
I Ellas Taarne,
Da lød min Sang,
For gamle Orne
Blir Tiden lang;
Men vidste Grise
Hvad Orme spise,
De tøved' ej.

|A:15 |PS:14 |VU:145Frem stod hans Søn Ivar Benløs og kvad:

Vi tøved' ikke,
Men djærve lod
Vi Ulve drikke,
Af Bretlands Blod.
Vi Ryggen risted',
Og Hjertet vristed'
Af Ellas Bryst.

Af den kristne Skare fremtraadte Gunnild, Svend Tveskægs den stolte, den dejlige Søster, og kvad:

|US:232Udsprungen af Dannemarks kraftige Rod,
Udrunden af Skjoldungers herlige Blod,
I Bretland mig timedes Kvide.
Paa troløse Ø,
Der maatte jeg dø,
I Ungdommens fagreste Tide.

|A:16Paa Kongestol Nidingen Edelred sad
Han blanded' og laved' saa blodig et Bad,
For Danske. Det havde ej Lige
Da dræbtes i Løn
Hver Dannemarks Søn,
Som bygged' i Engellands Rige.

Ej havde de Vaaben, de dristige Mænd,
Saa trøstig de fly'de til Kirkerne hen,
|PS:15Men Kirkerne tændtes i Lue.
Saa ynkelig klang
Da Hylen for Sang,
Alt under den hellige Bue.

Af nyfødte Spæde, forbarme sig Gud!
Fløj Hjernen mod Stolper mod Stenene ud.
Kun faa kende Mødrenes Smerte.
Da groves i Jord,
De Kvinder fra Nord,
Og Hundene sled deres Hjerte.

|A:17Dog, end havde Bretland ej styret sin Lyst,
Jeg maatte i Søns og i Ægtemands Bryst
De blodige Spyde beskue.
Den Højeste ved,
Hvad Angest jeg led;
Men Ingen dog saa mig at grue.

|VU:146Nu løftedes Øksen. Jeg gjorde min Bøn,
Til Krist og hans hellige Moder i Løn,
Og døende tog jeg til Orde:
Græd Bretland! O græd!
Ti Blod var din Sæd,
Og blodig vil Høstdagen vorde .

|A:18 |PS:16 |US:233 Frem stod da Skjalden Ottar hin Sorte og kvad:

Ja, hevnet Du blev,
Du Gunnild hin fagre!
Med Blod vi beskrev
Paa Engellands Agre,
Dit Mord og vor Hevn.

Saa harmefuld drog
Kong Svend over Strande.
Han Edelred jog
Til fremmede Lande,
Fra Rige og Stol.

Han synded' mod Gud,
Mod Edmund og døde.
Da farvede Knud
De Hjelme saa røde,
Og Bretland var Træl.

|A:19Kristne og Hedninge sloge Krinds om Liget og kvade i Kor:

Ja Fader! tro,
Vi stod og stred,
Og højt vi lo,
I blodig Sved.

Men ve den Svend,
Og ve den Mø,
Som saa Dig dø,
Og lever end!!!

|PS:17Baalet tændtes midt i Salen og viedes med Korsets og Hammerens Tegn under Korets Kvad

|VU:147Høje Odin! Hvide Krist!
Slettet ud er Eders Tvist,
|A:20Begge Sønner af Alfader.
Med vort Kors og med vort Sværd,
Vies Eder Baalet her,
Begge elskte I vor Fader.

|US:234Tre Gange bares den Døde paa Skjolde rundt om Baalet, og Koret kvad:

Os Guderne sende,
At hædre dit Lig.
Til Aske vi brænde,
O Elskede! Dig.

En Høj vi skal rejse
Paa smuldrede Ben,
Og paa den skal knejse:
En varslende Sten.

|A:21 |PS:18Den Høj skal ej lægges af Jord eller Muld
Men af Sølv og af Guld,
Men af Silke og Lin,
Begydt med den skummende Vin,
Og af Skarlagen rød,
Og af Fraadsernes Kød,
Saa Guderne bød.
Paa Højen vi rejse en Bavtasten
Af Dødninge-Ben,
Af Hormænds-Ben,
Af Horkvinde-Ben,
Af Nidinge-Ben,
Og den Bavtasten
Skal stande i Nord,
Til forældede Jord
Opløses i Damp.

Liget lagdes paa Baal. Flammen omsnoede hele Følget, og Alt forsvandt.

|[A:22] |[A:23] |[A:24]